

Ανατολική Μεσογείος – Επιπτώσεις παγκόσμιων αγορών και τιμών φυσικού αερίου

**FMW/ΙΕΝΕ 6ο Ενεργειακό Συμπόσιο, Λευκωσία,
4 Δεκεμβρίου 2018**

**Dr. CHARLES ELLINAS
Atlantic Council / CEO e-CNHC**

Περιεχομενο

- Επισκοπηση
- Παγκοσμιες αγορες
- Μακροπροθεσμες προβλεψεις – Bloomberg
- Παγκοσμιες αγορες
- Φυσικο αεριο Ανατολικης Μεσογειου
- Απειλες απο κλιματικη αλλαγη
- Πετροχημικα
- Επιπτωσεις στις περιφερειακες αγορες
- Τελικες παρατηρησεις

Επισκοπήση

- Θα επικεντρωθώ στις παγκόσμιες αγορές και τιμές
- Σημαντικά: γεωτρηση από την ExxonMobil στο τεμαχίο 10 και ανακαλυψη Noor από ENI
- Μεγάλες ανακαλυψεις μπορούν να ανατρεψουν σχεδιασμούς εξαγωγών και τα γεωπολιτικά
- Η Bloomberg προβλέπει αύξηση της παγκόσμιας ζήτησης ΥΦΑ – ευκαιρίες για εξαγωγές – εντονος ανταγωνισμος

Θα επικεντρωθώ στην επιδραση των παγκόσμιων αγορών και τιμών στην εμπορευματοποίηση του ΦΑ Ανατολικής Μεσογείου

Παγκοσμιες αγορες: Κινα

- Η ζήτηση Κίνας για ΦΑ και ΥΦΑ αυξάνοταν ραγδαία
- Κυρώσεις και εμπορικός πόλεμος με τις ΗΠΑ θέτουν απειλές
- Η Κίνα αντιμετωπίζει οικονομική επιβράδυνση
- Για οικονομικούς λόγους και θέματα ενεργειακής ασφάλειας, η Κίνα άλλαξε την ενεργειακή πολιτική της τον Οκτώβριο
- Η δυναμικότητα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας αυξάνεται ταχύτατα – παραμένει η χρήση ανθρακα
- Ενίσχυση των εγχώριων πόρων – χαλαρωσε η πολιτική καθαρού αέρα
- Ο αγωγος Power of Siberia θα παρασχει 38 bcm/y ΦΑ τελος 2019

Οι εξελίξεις αυτές επηρεάζουν εισαγωγές ΥΦΑ στην Κίνα, επιβραδύνοντας την αύξηση ζήτησης.

Παγκοσμιες αγορες: Ιαπωνια

- Η Ιαπωνία κυκλοφόρησε νέο ενεργειακό σχεδιασμο τον Ιούλιο
- Επιστρέφει στην πυρηνική ενέργεια και μειώνει τον ρόλο του ΥΦΑ
- Οι εισαγωγές ΥΦΑ θα μειωθούν από 84 εκατομμύρια τόνους το 2017 σε 62 εκατομμύρια τόνους μέχρι το 2030
- Η διαδικασία έχει ήδη ξεκινήσει
- Η Νότια Κορέα επανεκκινεί επίσης πυρηνική ενέργεια

Πρόκληση: Η ζήτηση ΥΦΑ στην Ιαπωνία μειώνεται - δεν αυξάνεται

Παγκοσμιες αγορες: Ινδια

- Η Ινδία δεσμεύεται να χρησιμοποιήσει περισσότερο ΦΑ στο μέλλον, αλλά ...
- Οι υποδομες αγωγών δεν μπορούν να χειριστουν την αύξηση ΥΦΑ
- Κατασκευη νέων αγωγών είναι προκλητική
- Η Ινδία δεν εγκαταλείπει τον άνθρακα
- Προτεραιότητα στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας - τοπικές και φθηνές

Προκλήσεις: Οι εξελίξεις αυτές έχουν ήδη αντίκτυπο στην επιβράδυνση της αύξησης ζήτησης ΥΦΑ στην Ινδια και γενικα στην Ασία

Παγκοσμιες αγορες: Ευρωπη

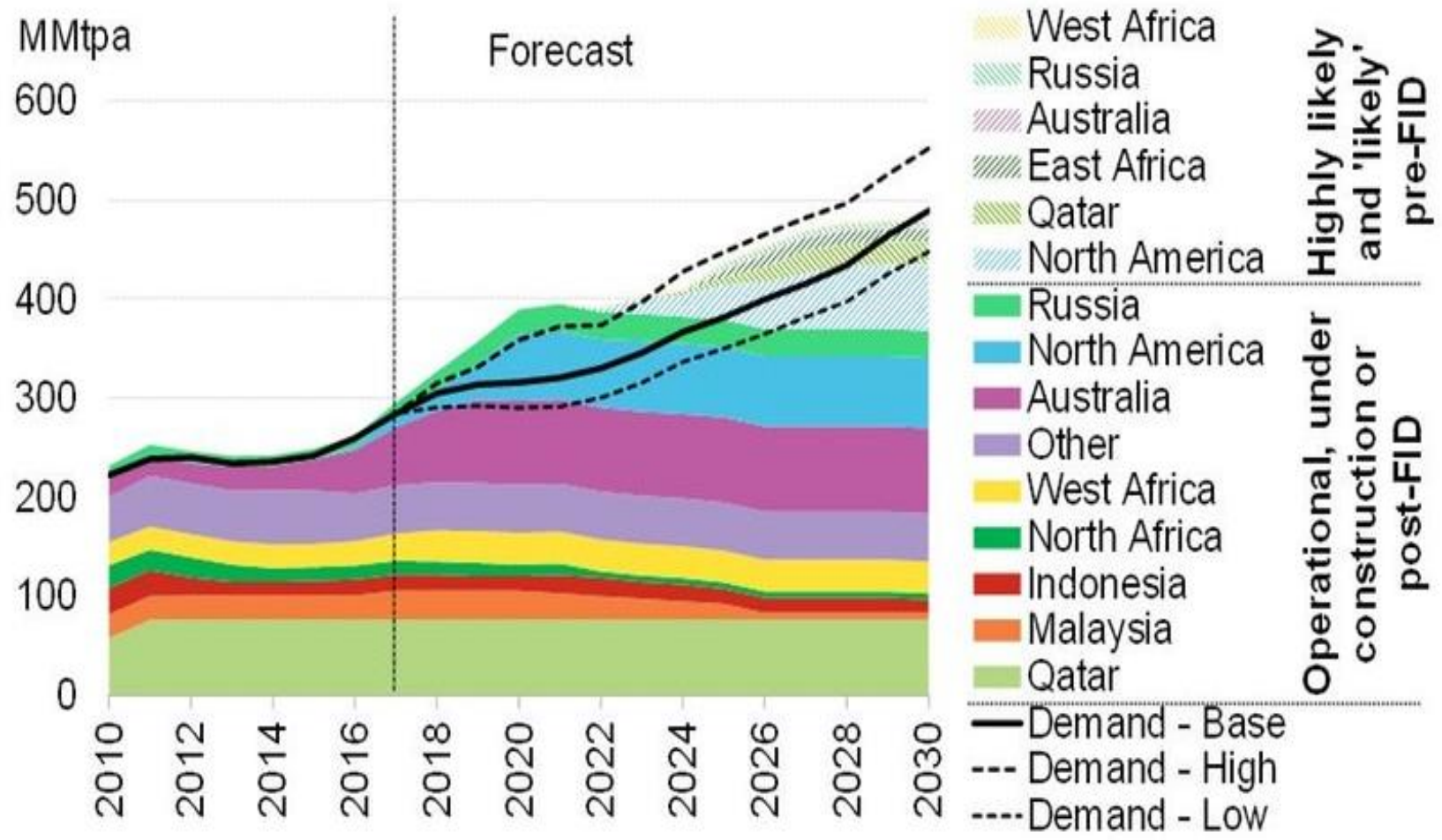
- Η Ευρώπη είναι καλά τροφοδοτημένη με ΦΑ - αφθονες πηγες
- Η Gazprom και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διευθέτησαν τις διαφορές τους τον Μαι
- Ανοιξε ο δρόμος για την αύξηση φθηνου ΦΑ απο Gazprom στην Ευρώπη – >200 bcm το 2018
- Η Gazprom επιβεβαίωσε ότι μπορεί να πωλήσει ΦΑ στα \$4/mmBTU και να κανει κερδος
- Οι αμερικανικές εταιρείες ΥΦΑ αναμένουν να αυξήσουν πωλήσεις στην Ευρώπη στα \$6,50/mmBTU
- ***Το ΦΑ Ανατολικής Μεσογείου θα πρέπει να ανταγωνιστεί αυτές τιμές αν πρόκειται να διεισδυσει στην Ευρώπη***

Μακροπρόθεσμες προβλεψεις τιμων ΦΑ

- Μακροπρόθεσμες προβλέψεις τιμών έγιναν σε συνεδρια φυσικού αερίου και ΥΦΑ στο Λονδίνο, Βερολίνο και Βαρκελώνη τον Οκτώβριο και τον Νοέμβριο
- Αυτα επιβεβαιωσαν τιμές spot ΥΦΑ μεχρι τα μέσα της επομενης δεκαετίας να είναι:
 - Γυρω στα \$8 / mmBTU στην Ιαπωνία
 - Γυρω στα \$6 / mmBTU στη ΒΔ Ευρώπη
- Συνέδριο πωλητων και αγοραστων στο Τόκιο επιβεβαίωσε ότι οι παγκόσμιες αγορές είναι ευαίσθητες στις τιμές

Το ΦΑ Ανατολικής Μεσογείου θα πρέπει να ανταγωνιστεί αυτές τις τιμές, προκειμένου να εξασφαλίσει αγορές

Bloomberg – προβλεψεις αγορας/ζητησης ΥΦΑ

Παγκοσμιες αγορες

- Ο κόσμος εχει αφθονια ορυκτων καυσιμων και με την ασταματητη διεισδυση ανανεωσιμων πηγών ενέργειας ο ανταγωνισμός για εξασφάλιση αγορών είναι έντονος
- Η ΕΕ ενίσχυσε τους κλιματικούς στόχους 2030 – προωθουνται οι ανανεωσιμες πηγές και επηρεάζοντας τα ορυκτά καύσιμα
- Οι ανανεωσιμες πηγές ενέργειας ειναι πάνω από το 26% της παγκόσμιας ηλεκτρικής ενέργειας και αυξανονται
- Η ζήτηση ορυκτών καυσίμων θα αποκορυφωθει γυρω στο 2030 - ακριβό ΦΑ θα μπορούσε να επιταχύνει διείσδυση ανανεωσιμων πηγών ενέργειας και να οδηγήσει σε ταχύτερη πτώση
- Αυτα ειναι που οδηγει σε χαμηλες τιμες

ΦΑ Ανατολικης Μεσογειου

- Εκτός από τις περιφερειακές διαφορες και τα γεωπολιτικά προβλήματα, αυτοι είναι οι παραγοντες που προκαλουν εξαγωγή ΦΑ απο Ανατολικη Μεσογειο
- Πρέπει να είναι ανταγωνιστικο
- ExxonMobil δήλωσε ότι αυτό είναι απαραίτητο για επιβεβαίωση εμπορικής βιωσιμότητας έργου εξαγωγής ΥΦΑ στην Κύπρο
- Πρέπει επίσης να βρεθουν τρόποι μείωσης των περιφερειακων γεωπολιτικων κινδύνων
- Τα έργα ΥΦΑ περιλαμβάνουν επενδύσεις πολλών δισεκατομμυρίων δολαρίων, των οποίων οι αποδόσεις απαιτούν δεκαετίες υλοποίησης

Τέτοια έργα και επενδύσεις χρειάζονται βεβαιότητες και αποδεκτα ρισκα

Πετροχημικά

- Ο ΙΕΑ δημοσίευσε πρόσφατα μια έκθεση που αναφέρει ότι η ζήτηση ΦΑ στα πετροχημικά αναμένεται να συνεχίσει να αυξάνεται
- Με αυξανόμενες ποσότητες ΦΑ χαμηλού κόστους στην περιοχή, η βιομηχανία πετροχημικών προσφέρει μεγάλες ευκαιρίες – πρέπει να δοθεί προτεραιότητα

Να εξετάσουμε τρόπους για τη μεγιστοποίηση της χρήσης του ΦΑ της Ανατολικής Μεσογείου στην περιοχή

Επιπτώσεις στις περιφερειακές αγορές

- Οι περιοχές της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής είναι γεωπολιτικά ασταθείς. Η ανάπτυξη και η εξαγωγή πετρελαίου και ΦΑ αποτελεί πρόκληση, ιδιαίτερα στο επικρατούμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον παγκοσμίως
- Οι διαφορές είναι συχνά αποτέλεσμα ανταγωνιστικών συμφερόντων και ανεπίλυτων διαφορών και στα σύνορα ΑΟΖ. Συχνά η διπλωματία παραγκωνίζεται από επιθετικές ενέργειες
- Με τις ΗΠΑ να επιβάλλουν εκ νέου κυρώσεις στο Ιράν, η κατάσταση μπορεί να περιπλακει ακόμα περισσότερο
- Σε αυτό το περιβάλλον η Αίγυπτος προσφέρει κάποια ελπίδα ως περιφερειακή αγορά και ως εξαγωγέας φυσικού αερίου

Χρειαζονται χαμηλες τιμες

Τελικές πατατηρησεις

- Η Ανατολικη Μεσογειος εξακολουθει να έχει δυνατες προοπτικές για περισσότερες ανακαλύψεις ΦΑ, ειδικά η ExxonMobil στην Κύπρο και η ENI στην Αίγυπτο, αλλά η διασφάλιση αγορών παραμένει πρόκλητική
- Εκτος απο εξαγωγες, θα πρέπει να εξετάσουμε τρόπους για τη μεγιστοποίηση της χρήσης αυτού του ΦΑ σε περιφερειακό επίπεδο